

Dôsledkom rozličných historických okolností, ale aj ľudských ohľadov a predsudkov v roku 1054 začal medzi západným a východným spoločenstvom v Katolíckej Cirkvi rozkol, ktorý existuje až do dnešných čias. Tak vznikla na Západe Latinská cirkev, ktorú nazývame aj Rímskokatolíckou a na Východe Pravoslávna cirkev. Dnes však skôr hovoríme o pravoslávnych cirkvách, lebo je roztrieštená na množstvo pravoslávnych spoločenstiev. Počas nasledujúcich storočí sa mnohé východné pravoslávne cirkvi vrátili pod správu pápeža, a tak vznikli východné katolícke cirkvi, a my – Gréckokatolícka Cirkev na Slovensku. Druhý Vatikánsky koncil hovorí o ich (a teda aj našom) postavení takto: „*Tieto miestne cirkvi tak východné, ako aj západné, hoci sa medzi sebou čiastočne rozlišujú obradmi, čiže liturgiou, cirkevnou disciplínou a duchovným dedičstvom, predsa sú rovnako zverené dušpastierskemu vedeniu rímskeho pápeža, ktorý je z vôle Božej nástupcom blaženého Petra v prvenstve nad celou Cirkvou. Preto sú miestne cirkvi rovnaké čo do dôstojnosti, takže ani jedna z nich nemá prednosť pred inými pre svoj obrad a všetky majú tie isté práva aj tie isté povinnosti, i čo sa týka hlásania evanjelia po celom svete (porov. Mk 16, 15), pod správou rímskeho pápeža.*“

Pripravil o. Peter Šturák ml.

FARSKÉ OZNAMY

◆ Modlitby matiek budú v pondelok 29. januára a 5. februára večer. V tie isté dni bude aj telocvičňa na ZŠ Prostějovská so začiatkom o 19:15 hod. Biblická škola bude v utorok 30. januára a 6. februára večer po sv. liturgii. Modlitby mužov budú v utorok 30. januára a 6. februára v sakristii. Tichá adorácia s Korunkou Božieho milosrdenstva a požehnaním bude vo štvrtok 1. (s osobným požehnaním) a 8. februára v čase 19:00 - 21:00 hod. Stretko detí a zborík v priebehu dvoch týždňov nebudú.

◆ Prvopiatkový týždeň je 29. január - 2. február. Spovedať budeme ako zvyčajne pred sv. liturgiami. Na prvý piatok bude celodenná adorácia podľa rozpisu a Korunka Božieho milosrdenstva s modlitbami žalmov o 15:00 hod. Pri oboch sv. liturgiách bude zvonček na podporu

práce s mladými farnosťami.

◆ V piatok 2. februára máme sviatok Stretnutia Pána. Pri oboch sv. liturgiách budeme požehnávať sviece, ktoré si so sebou môžete priniesť. Po sv. liturgiách bude myrovanie. V tento deň je voľnica.

◆ V sobotu 3. februára vás pozývame na fatimskú sobotu prešovského dekanátu, ktorá sa uskutoční v Ľutíne. Keďže ide o jubilejný rok výročí našej miestnej cirkvi, s púťou do baziliky minor sú spojené plnomocné odpustky, ktoré môžeme získať. Na autobus, ktorý odchádza z parkoviska pri COOP Jednote o 7:50 hod., sa môžete zapisovať vzaďu na stolíku pri dverách a zaplatiť zálohu 2,-€.

◆ Prvá zádušná sobota bude 3. februára. Pri rannej sv. liturgii sa budeme modliť za našich zosnulých aj panychídu.

o. Peter Kačur

Objatie

Sestra Briege McKenna hovorí: Raz ju počas kňazských rekolekcií, ktoré viedla, požiadal jeden kňaz o modlitbu. Keď sa modlila, v duchu videla Krista, ako klačí na nerovnej ceste, drží kňaza za ruku a hovorí mu: „*Róbert, musíš odpustiť sám sebe. Ja som ti odpustil. Vráť sa ku mne. Spomeň si na príbeh o márnotrattnom synovi. To si bol ty. Čakám, kedy sa ku mne vrátiš. Odpusť sám sebe a znovu sa ku mne vráť.*“

Keď mu povedala, že Pán mu odpustil, zosypal sa a povedal jej svoj príbeh. Kedysi spôsobil veľké pohoršenie, ktoré ho prinútilo opustiť jeho farnosť. Po nejakej dobe spoznal svoju chybu, ale zúfal si a neveril v odpustenie, zvlášť nie v odpustenie biskupa. Tak uplynul celý rok, až si nakoniec jedného dňa prečítal príbeh márnotrattného syna a dostal odvahu ísť za svojim biskupom.

Takto svoj príbeh rozpráva on sám: „*Biskup sedel pri svojom písacom stole. Postavil sa, obišiel stôl a objal ma. Povedal mi ako otec synovi: Róbert, vezmem ťa späť. Ježiš ti odpustil a ja ti tiež odpúšťam. Ale chcem od tebe jednu vec. Chcem, aby si sa zúčastnil rekolekcií sestry Briege a chcem, aby si sa u mňa po rekolekciách zastavil a povedal mi, aké to bolo. Potom ťa dám do farnosti.*“

Tento muž rovnako ako márnotrattný syn prišiel k rozumu a v pokání sa vrátil k Bohu. Zakúsil tiež nežné otcovstvo svojho biskupa. A záver sestry Briege?

„*Musíme sa modliť, aby každý kňaz a každý biskup mal otvorené srdce otca a vedel rozlíšiť, ako ktorú situáciu v láske riešiť.*“

Jedno objatie vyriešilo všetko odmietnutie zo strany syna. Jedno výjdenie v ústrety otca synovi dokázalo vymazať samotný odchod syna od otca. Jedno vrátenie postavenia od otca dokázalo napraviť zlyhanie syna... Jedna cesta na kríž Syna dokázala zjaviť lásku Otca vychádzajúceho v ústrety každého z nás.

Čo majú tieto príklady spoločné? Čo objavil kňaz činiaci pokánie? Milosrdného Otca, ktorý čaká cez biskupa, aby ho mohol objať.

Tohoto milosrdného Otca sme zažili hádam už všetci. Otca, ktorý vychádza zo svojho domu, aby ukázal synovi, že sa naňho nehnevá. Že na prvom mieste v jeho srdci nie je výčitka či moralizovanie slovami: „*Ja som ti to hovoril...*“ Zjavuje inú dôležitú pravdu: „*Som rád, že si doma. Stále si mojim dieťaťom a nikdy si ním neprestal byť. Milujem ťa takého, aký si!*“

Bratia a sestry, všetci sa niekedy správame ako márnotrattné deti, ktoré dobrovoľne odchádzajú z domu Otca za vidinou lepšieho a šťastnejšieho života. Odchádzame, lebo si myslíme, že život pri Otcovi nestačí. Túžime po tom, čo nemáme. Častokrát však tieto naše odchody z domu končia sklamaním... zo seba či iných ľudí. Kam sa vrátíme, ak nie domov? A práve tam nachádzame toho, ktorého sme opustili - Otca, ktorý čaká na priedomí a vyzerá nás. A keď nás zazrie, je tým najšťastnejším otcom na svete.

Skúsme v dnešný deň neponúkať moralizovanie či výčitky. Skúsme dnes namiesto nich ponúknuť milujúce objatie plné prijatia svojich blížnych.

o. Peter Kačur

LITURGICKÝ PROGRAM

Pondelok, 29. január

Prenesenie pozostatkov svätého hieromučeníka Ignáca Bohonositeľa
06:30 csl. sv. lit. (HP 109); 18:00 sl. sv. lit. (PZ 108); Ap. zač. 71 (1 Jn 2, 18 – 3, 10); Mk zač. 49 (11, 1 – 11)

Utorok, 30. január

Traja sv. svätitelia, veľkí veľkňazi Bazil Veľký, Gregor Teológ a Ján Zlatoústý
06:30 sl. sv. lit. (PZ 335); 18:00 csl. sv. lit. (HP 349); Ap. zač. 72 (1 Jn 3, 10b – 20); Mk zač. 64 (14, 10 – 42)

Streda, 31. január

Sv. divotvorcovia a nezištníci Kýros a Ján
06:30 csl. sv. lit. (HP 112); 18:00 sl. sv. lit. (PZ 111); Ap. zač. 73 (1 Jn 3, 21 – 4, 6); Mk zač. 65 (14, 43 – 15, 1)

Štvrtok, 1. február

Predprazdenstvo Stretnutia Pána
06:30 sl. sv. lit. (PZ 337); 18:00 csl. sv. lit. (HP 351); Ap. zač. 74 (1 Jn 4, 20 – 5, 21); Mk zač. 66 (15, 1 – 15)

Piatok, 2. február

Stretnutie Pána. Voľnica. Myrovanie. Požehnanie sviec. Prvý piatok.
06:30 csl. sv. lit. (HP 352); 17:30 sl. sv. lit. (PZ 338); Ap. zač. 316 (Hebr 7, 7 – 17); Lk zač. 7 (2, 22 – 40)
7:30 – 17:15 Celodenná adorácia
15:00 Korunka Božieho milosrdenstva + žalmy

Sobota, 3. február

Mäsopôstna sobota – prvá zádušná. Fatimská sobota.
06:30 csl. sv. lit. (HP 161); 18:00 sl. sv. lit. (PZ 116); Ap. zač. 146 (1 Kor 10, 23 – 28); Lk zač. 105 (21, 8 – 9, 25 – 27, 33 – 36)

Nedeľa, 4. február

2. hlas. Mäsopôstna nedeľa. Prepodobný otec Izidor Peluzijský.
08:00 csl. sv. lit. (HP 98, 352, 163); 10:00 sl. sv. lit. (PZ 97, 338, 165); Ap. zač. 140 (1 Kor 8, 8 – 9, 2); Mt zač. 106 (25, 31 – 46)
17:00 Večiereň

Pondelok, 5. február

Svätá mučenica Agáta
06:30 csl. sv. lit. (HP 352); 18:00 sl. sv. lit. (PZ 338); Ap. zač. 76 (3 Jn 1, 1 – 15); Lk zač. 96 (19, 29 – 40; 22, 7 – 39)

Utorok, 6. február

Zakončenie sviatku Stretnutia Pána
06:30 sl. sv. lit. (PZ 338); 18:00 csl. sv. lit. (HP 352); Ap. zač. 77 (Júd 1, 1 – 10); Lk zač. 109 (22, 39 – 42, 45b – 71, 23, 1)

Streda, 7. február

Náš prepodobný otec Partenios, lamp-sacký biskup
06:30 csl. sv. lit. (HP 112); 18:00 sl. sv. lit. (PZ 111); Ap. zač. 113 (Rim 14, 6 – 9); Mt zač. 109 (26, 57 – 75)

Štvrtok, 8. február

Svätý veľkomučeník Teodor Stratilát
06:30 sl. sv. lit. (PZ 112); 18:00 csl. sv. lit. (HP 113); Ap. zač. 78 (Júd 1, 11 – 25); Lk zač. 110 (23, 1 – 34a; 44 – 56)

Piatok, 9. február

Svätý mučeník Nikefor
06:30 csl. sv. lit. (HP 114); 17:30 sl. sv. lit. (PZ 114); Ap. zač. 229 (Ef 5, 8b – 19); Jn zač. 61 (19, 25 – 37)

Sobota, 10. február

Syropôstná sobota – pamiatka všetkých našich prepodobných a bohonositeľských otcov, ktorí sa preslávili pôstmi
06:30 csl. sv. lit. (HP 164); 18:00 sl. sv. lit. (PZ 167); Ap. zač. 115 (Rim 14, 19 – 26); Mt zač. 16 (6, 1 – 13)

Nedeľa, 11. február

Hlas. 3. Syropôstná nedeľa. Odchod do večnosti nášho prepodobného otca Konštantína Filozofa.
08:00 csl. sv. lit. (HP 100, 165); 10:00 sl. sv. lit. (PZ 99, 168); Ap. zač. 112 (Rim 13, 11b – 14, 4); Mt zač. 17 (6, 14 – 21)
17:00 Večiereň s obradom zmierenia

o. Peter Šturák ml.

✠ - zdržanlivosť od mäsa

200. VÝROČIE PREŠOVSKÉJ EPARCHIE

V prvej polovici 16. storočia nastali v Uhorsku zmeny, ktoré ovplyvnili jeho ďalší vývin: 1. vplyv tureckej invázie, 2. porážka uhorských vojsk pri Moháči (r. 1526), a smrť uhorského kráľa Ľudovíta II. Okrem neho padli aj významné osobnosti, aj kňazi, čo vnieslo dezorganizáciu do života v Uhorsku. 3. Nástup Habsburgovcov na uhorský trón, ktorý vytvoril nesúhlas a odpor veľkej časti uhorskej šľachty, ktorá zorganizovala odboj proti tomuto právnomu aktu a stavu. 4. Myšlienkové prúdy, ktoré sa šírili zo zahraničia v podobe anabaptizmu, protestantizmu a rôznych filozofických koncepcií, ktoré spochybňovali katolícky univerzalizmus. V mnohých dedinách o viere rozhodovali ich zemepáni.

Uhorská šľachta sa rozdelila: 1. pozvali na trón Habsburgovcov z Rakúska, 2. ďalší prehlásili za kráľa vojvodu Jána Zápoľského. Z týchto vnútorných rozporov najviac vyťažili Turci, ktorí v roku 1541 dobyli Budín.

Uhorsko sa rozdelilo na tri časti: 1. Západné Uhorsko pripadlo Habsburgovcom, 2. Stredná časť krajiny patrila Turkom, 3. Z východnej časti sa vytvorilo „Sedmohradské kniežatstvo“, ktoré vyhlásilo Jána Žigmunda, syna Jána Zápoľského za Sedmohradské knieža. Boje o trón medzi kniežatami a Habsburgovcami trvali až do roku 1711, kedy Habsburgovci zvíťazili.

Ťažkosti v cirkevnom živote prichádzali zo strany zemepánov a kniežat, ktorí sa miešali do volieb biskupom aj kňazom. Mukačevský kláštor bol veľmi obliehaný, biskupi a kňazi k nemu patriaci boli neustále terčom ponižovania a núteného prispôsobovania sa viere zemepánov, čo sa im nepodarilo úplne dosiahnuť vďaka pevnej viere ľudu a biskupov. Keď títo zemepáni prešli na protestantizmus, snažili

sa v tomto smere ovplyvňovať aj svojich poddaných. Mukačevský kláštor sv. Mikuláša na Černečej Hore pri Mukačeve je počas vojnových zápolení neraz vydrancovaný. Sedmohradské kniežatá sa veľa ráz pomstili mukačevským biskupom za to, že sa postavili na stranu Habsburgovcov. Zničili fundančné listiny a dokumenty o rozličných privilegiách. Tak napr. biskup Bazil II. preto osobne vyhľadal v Prahe cisára Maximiliána a informoval ho o neutešenej situácii. Mukačevskí biskupi postupne prišli o všetky výsady a privilegia a preto, že nenašli ochranu ani u cisára, obracajú sa na Rím. Toto územie bolo akousi deliacou čiarou medzi východom a západom, nielen na mape, ale aj kultúrne, mocensky a nábožensky, pričom objavujúci sa proces zjednocovania bol vlastne len oficiálnym potvrdením nikdy neprerušenej orientácie na Rím.

V polovici 16. storočia v Uhorsku začína proces rekatolizácie. Dôležitú úlohu v ňom zohrali ostrihomskí arcibiskupi: Mikuláš Oláh (1553 – 1568), František Forgách (+1615) a Peter Pázmány. Jeho zásluhou sa vrátili mnohé rodiny v Uhorsku späť ku katolíckej cirkvi. Mukačevské panstvo bolo od roku 1588 v rukách protestantských zemepánov, čo malo neblahé následky pre cirkevný život mukačevského biskupstva. Protestanti sa všemožne usilovali dostať pod svoj vplyv aj jednoduchý ľud. Uhorská šľachta čoskoro vybadala zámery protestantov. Za pomoci rímskokatolíckych misionárov – rehoľníkov, sa pokúsila o latinizáciu Zakarpatska. Snahy protestantov i katolíkov boli márne. Za danej situácie sa ukázalo jediné riešenie, a to Unia. (koniec 2. časti)

Spracoval diakon R. Hreňo podľa knihy *Prierež dejinami Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku* od prof. P. Šturáka

